

Dosarul nr. 2ra-534/24  
2-22121757-01-2ra-22052024

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. N. Lupașcu)  
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu, D. Dulghieru, M. Anton)

## ÎNCHEIERE

15 august 2024

mun. Chișinău

### Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:  
Președinte, judecător  
judecători

Stela Procopciuc  
Ion Malanciuc  
Mariana Ursachi

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ion Rudenco, reprezentat de avocatul Eduard Gherman,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Stela Rudenco împotriva lui Ion Rudenco cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori,  
împotriva deciziei din 13 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

### c o n s t a t ă:

La 16 august 2022 Stela Rudenco a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Rudenco cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că a fost în căsătorie cu pârâtul Ion Rudenco din xxxxx, când a fost desfăcută căsătoria de Serviciul Stare Civilă Ciocana, mun. Chișinău.

A menționat că, din căsătoria lor au rezultat doi copii, xxxxx, născută la xxxxx și xxxxx. La moment copiii se află cu reclamanta Stela Rudenco, la domiciliul acesteia, ea fiind singura care se ocupă de creșterea și educarea copiilor minori.

Reclamanta a explicat că, în urma unei relații tensionate în ultima perioadă de trai comun, pârâtul Ion Rudenco a părăsit locuința, ducând trai separat de membrii familiei.

A relatat că, la moment pârâtul Ion Rudenco este angajat în câmpul muncii pe teritoriul Germaniei, dispune de venituri suficiente și ar putea contribui la întreținerea copiilor săi, însă se eschivează de la onorarea obligațiilor părintești. Formal acesta a comunicat la desfacerea căsătoriei că va contribui benevol la întreținerea copiilor, însă în realitate nu și-a onorat această obligație, din care considerente toate cheltuielile pentru întreținerea copiilor sunt suportate de reclamantă (îmbrăcăminte, încălțăminte, alimentație, produse igienice, medicamente, rechizite școlare, activități extrașcolare, grădiniță, alte obiecte

necesare pentru dezvoltarea armonioasă a copiilor corespunzător vârstei). Or, aceste cheltuieli depășesc posibilitățile financiare ale sale, din care motiv consideră că este necesar concursul instanței de judecată pentru obligarea pârâtului Rudenco Ion de a achita pensia de întreținere pentru copiii săi minori.

În opinia reclamantei este necesar a solicita instanței de judecată stabilirea pensiei de întreținere în cuantum de 1/3 din salariu și alte venituri obținute de pârâtul Ion Rudenco.

În urma concretizării cerințelor, reclamanta Stela Rudenco a solicitat stabilirea domiciliului copiilor minori xxxxx, împreună cu mama Stela Rudenco; încasarea din contul lui Ion Rudenco în beneficiul Stelei Rudenco pensiei de întreținere pentru copiii minori xxxxx în mărime de 1/3 din salariu și alte venituri lunare deținute de pârât de la data adresării în judecată până la atingerea majoratului copiilor minori.

Prin hotărârea din 28 iunie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru a fost admisă acțiunea depusă de Stela Rudenco. S-a determinat domiciliul copiilor minori xxxxx împreună cu mama Stela Rudenco. S-a încasat din contul lui Ion Rudenco în beneficiul Stelei Rudenco pensia pentru întreținerea copiilor minori xxxxx, în mărime de 1/3 din salariul și/sau din alte venituri, începând cu data înaintării acțiunii în judecată – 16 august 2022 și până la atingerea majoratului. S-a încasat de la Ion Rudenco în beneficiul Stelei Rudenco suma de 100 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată. S-a încasat de la Ion Rudenco, în beneficiul statului taxa de stat în suma de 150 de lei.

La data de 27 iulie 2023, Stela Rudenco a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 28 iunie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 13 decembrie 2023, corectată prin încheierea din aceeași dată a Curții de Apel Chișinău a fost respins, ca neîntemeiat, apelul declarat de către Ion Rudenco și s-a menținut hotărârea din 28 iunie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut că întrucât domiciliul copiilor a fost stabilit cu intimata/reclamantă, instanța de fond, corect, a ajuns la concluzia că Ion Rudenco în calitate de tată al copiilor xxxxx urmează să achite pensia pentru întreținerea minorilor până la atingerea majoratului acestora.

Instanța de apel a notat că, prima instanță just a concluzionat faptul că, la caz, urmează a dispune încasarea de la Ion Rudenco a pensiei pentru întreținerea copiilor xxxxx în mărime de 1/3 din cuantumul veniturilor, reieșind din circumstanțele cauzei, ținând cont în acest sens de condițiile de dezvoltare a unui copil în mediul urban, precum și posibilitățile și situația materială a părinților. De altfel, starea materială reprezintă situația socio-economică a părintelui determinantă pentru întreținerea unei vieți decente pasibile stabilirii în rezultatul identificării tuturor bunurilor imobile și mobile deținute în proprietate, a veniturilor obținute din activități generatoare de profit, precum și a factorilor ce influențează nemijlocit aspectul economic al persoanei.

Instanța ierarhic inferioară a indicat că, în speță, Ion Rudenco pretinde încasarea pensiei de întreținere în cuantumul raportat la datele Biroului Național de Statistică în mărime totală de 2 323 de lei pentru ambii copii, pe motiv că veniturile sale nu sunt regulate, ultimul nefiind oficial angajat în câmpul muncii. Cu toate

acestea în prima instanță a fost stabilit că Ion Rudenco participă la întreținerea copiilor minori, periodic, fapt confirmat prin extrasul din contul bancar prezentat. Astfel, în perioada iulie 2021 – decembrie 2022 pârâtul a transferat pe contul bancar fiicei xxxxx mijloace bănești în suma totală 1 681 de Euro, sumele variind de la 50 până la 300 de Euro.

În același timp, instanța de apel a menționat că nu există nici o confirmare precum că sumele transferate în contul bancar pe numele reclamantei în perioada mai 2021 - octombrie 2022 reprezintă nemijlocit aportul său financiar pentru întreținerea copiilor minori.

Prin urmare, instanța de apel a accentuat că aplicarea prevederilor art. 76 din Codul familiei în situația în care părintele care datorează întreținerea nu este angajat în câmpul muncii, precum și nu dispune de venituri regulate, reprezintă un drept al instanței, care se aplică alternativ prevederilor art. 75 Codul familiei și nu reprezintă o obligație al instanței în acest sens, respectiv criticile apelantului Ion Rudenco cu referire la aplicarea necorespunzătoare al cadrului legal în prezenta cauză sunt nefondate. De altfel, faptul că potrivit informației de la Serviciul Fiscal de Stat ultimul nu a înregistrat careva venituri în Republica Moldova, nu reprezintă niște circumstanțe pertinente în condițiile în care însăși pârâtul declară că muncește în afara țării.

În altă ordine de idei, instanța de apel a stabilit că, sumele pretinse a fi încasate de către apelantul Ion Rudenco, raportat la datele Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova cu privire la minimul de existență pentru semestrul I al anului 2022 pentru copii de vârstă de 7-17 ani constituie 2 643,40 de lei, iar pentru copiii în vârstă de 1-6 ani constituie 2 002,1 lei, totodată, aceste sume urmează a fi raportate la ambii părinți, nemaivorbind de faptul că sumele reflectate de către Biroul Național de Statistică, nu pot fi considerate ca satisfăcătoare și destule pentru un trai plin de decență a copiilor, pentru a fi puse pe seama ambilor părinți, în mod egal.

Instanța de apel a reținut că, datele statistice descriu minimul de existență pentru un copil în vârstă de 1-6 ani și 7-17 ani, or, esența creșterii și îngrijirii copiilor în opinia instanței nu poate fi limitată doar la minimul de existență, totodată, instanța de judecată a conchis că informația de la Biroul Național de Statistică nu are un caracter obligatoriu pentru instanțele de judecată la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori, aceasta având un caracter de reper, de recomandare, respectiv, aceasta se stabilește în funcție de interesele copilului și posibilitățile economice ale ambilor părinți, locul de muncă al acestora, ocupația lor, precum și faptul cu cine din părinți au rămas stabiliți cu traiul copiii minori.

Instanța de judecată nu a admis nicidecum încasarea unei pensii de întreținere într-un cuantum evident diminuat, or deși aceste cerințe ale apelantului Ion Rudenco sunt în coraport cu dispozițiile art. 76 alin. (1) din Codul familiei, acest fapt este în contradicție cu interesul superior al copiilor.

Instanța de apel a explicat că, la caz, stabilirea unei pensii în mărimea pretinsă de apelantul Ion Rudenco de 2 323 de lei/lunar pentru fiecare copil, pentru creșterea copiilor este inechitabilă și în raport cu reclamanta Stela Rudenco, căreia efectiv îi revine sarcina de îngrijire, educare, creștere și susținere atât materială cât și morală

al copiilor. Or, fiind stabilit locul de trai a copiilor cu mama, în mod evident, aceasta contribuie la creșterea, educația și întreținerea copiilor, atât în plan material, cât și psihologic, moral și emoțional, având sarcini suplimentare precum îngrijirea zilnică și igiena copiilor, procurarea produselor alimentare și prepararea hranei, activități educative, respectiv instanța de judecată a considerat că, prin dispunerea achitării pensiei de întreținere al copiilor în cuantumul stabilit de prima instanță, nu se încalcă careva drepturi ale apelantului-pârât. În acest sens, deși apelantul/reclamantul pretinde asupra faptului că acesta nu încasează venituri regulate, instanța de apel a conchis că aceste argumente nu pot sta la baza micșorării cuantumului pensiei de întreținere al copiilor minori xxxxx, or acest fapt ar putea leza grav drepturile copiilor și ar duce la reprimarea intereselor acestuia în raport cu părinții.

Instanța ierarhic inferioară a conchis că, deși apelantul/reclamantul Ion Rudenco este de acord să achite în calitate de pensie de întreținere al minorilor în cuantum de 2 323 de lei, în circumstanțele concrete ale cauzei, prin dispunerea încasării pensiei în mărime de 1/3 din veniturile acestuia în beneficiul copiilor săi, așa cum a dispus instanța de fond, copiii au rămas cu mama, rezultă cert și indubitabil că, atât posibilitățile de întreținere al copiilor de către părinți nu sânt egale și nici reale, cât și responsabilitățile lor nu se află pe picior de egalitate, când copiii au rămas stabiliți cu mama, motiv din care și aceștia nu pot fi obligați în mod egal, să achite pensia de întreținere, strict ținându-se cont de doleanțele apelantului Ion Rudenco, raportat la minimul de existență.

Mai mult, instanța de apel a conchis că cuantumul veniturilor apelantului nu constituie un temei suficient pentru reducerea drastică a întreținerii copiilor, de altfel deși este în sarcina ambilor părinți creșterea și educarea copiilor, acest fapt nu se poate prezuma doar la asigurarea nivelului minim de viață pentru copii. Indiferent de situația în care se află părinții, aceștia au obligația de a întreprinde toate măsurile în vederea asigurării întreținerii copiilor săi, iar materialele prezentei cauzei nu denotă la etapa actuală existența temeiurilor pentru micșorarea pensiei de întreținere. Or, această decizie urmează a fi luată strict în interesele copilului minor, raportând dispozițiile normelor citate supra, la circumstanțele speței și ținând cont primordial de interesul superior al copilului, care necesită o creștere și dezvoltare fizică, intelectuală, spirituală și socială corespunzătoare, precum și de necesitățile și cheltuielile suportate pentru creșterea și educarea acestuia.

La 23 aprilie 2024 Ion Rudenco, reprezentat de avocatul Eduard Gherman a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 13 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acesteia, modificarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, prin încasarea din contul său a pensiei pentru întreținerea celor doi copii minori comuni xxxxx, în sumă fixă, conform prevederilor art. 76 alin. (1) din Codul familiei.

În argumentarea cererii de recurs a invocat că este indignat de modul în care a fost tratat de instanța de apel în sa cauză și nu este de acord cu decizia dată, o consideră arbitrară, ilegală și neîntemeiată.

A menționat că instanțele ierarhic inferioare au examinat superficial și subiectiv acest litigiu, au ignorat în totalitate probele prezentate în sprijinul

obiecțiilor avute de partea pârâtă, nici nu au dorit să pătrundă în esența problemei, s-au grăbit să susțină acțiunea civilă prin concluzii eronate și greșite, iar în consecință au admis o încălcare esențială a normelor de drept material, au dat hotărâri arbitrare, care se bazează în mod nedeterminat pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, iar în final au adoptat hotărâri judecătorești ilegale și neîntemeiate.

Recurentul a notat că, la primirea cererii de chemare în judecată privind încasarea pensiei de întreținere a doi copii minori instanța de judecată a avut obligația de a verifica dacă această cerere întrunește toate exigențele prevăzute de lege, inclusiv dacă la cererea dată au fost anexate dovada de aflare a copiilor minori la întreținerea reclamantei, datele cu privire la locul de muncă și salariul /veniturile/pârâtului, alte date importante pentru soluționarea pricinii/cum ar fi dacă pârâtul este în țară și nu necesită a fi anunțat în căutare, dacă pârâtul nu suferă de o boală gravă incurabilă, dacă pârâtul nu este persoană cu dizabilități, etc./, dar cu regret instanța de judecată nu a dorit să clarifice aceste circumstanțe importante, s-a limitat la acceptarea din partea reclamantei Stela Rudenco a copiilor de pe actele anexate la cererea de chemare în judecată și a ținut cont doar de înscrisurile prezentate de partea reclamantă, iar înscrisurile prezentate de partea pârâtă le-a ignorat cu vehemență și în mod nejustificat, chiar dacă aceste înscrisuri prezintă informații veridice privind situația pârâtului Ion Rudenco, care nu este angajat în muncă și nu are venituri.

A specificat că nu pot fi reținute concluziile și motivele invocate de prima instanță în hotărârea din 28 iunie 2023 și preluate de instanța de apel în decizia din 13 decembrie 2023, deoarece ambele instanțe au avut obligația de a ține cont de situația socio-economică a pârâtului Ion Rudenco, iar în raport cu acesta, reieșind din previzibilitatea temeiniciei pretenției părții reclamante privind încasarea pensiei de întreținere a doi copii minori comuni, puteau fi aplicate prevederile art. 76 alin.(1) Codul familiei și stabilită pensia de întreținere pentru doi copii într-o sumă fixă rezonabilă, reieșind din vîrstă și necesitățile acestor doi copii. La fel, ambele instanțe au încălcat dreptul la un proces echitabil și la un recurs efectiv al pârâtului Ion Rudenco (drept prevăzut la art. 6 CEDO), deoarece, în acest sens, aceste instanțe au lăsat fără apreciere un șir de înscrisuri prezentate de pârâtul Ion Rudenco în sprijinul poziției sale (care puteau fi apreciate drept probe suficiente, obiective, concludente și pertinente, administrate în prima instanță în modul prevăzut de lege) și și-au întemeiat concluziile în exclusivitate pe afirmațiile declarative ale reclamantei Stela Rudenco, iar prin aceasta a fost încălcat și principiul egalității armelor părților în proces.

În drept, și-a întemeiat cererea de recurs în baza dispozițiilor art. 5, 6, 8, 15, 22, 75 alin. (1), 80 alin. (7), 81, 429 alin. (1), 430 lit. a), 431 alin.(1), 432 alin.(1) lit. e), 434, 436, 437, 442 alin.(1), (3) și 445 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei motivate din 13 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată reprezentantului recurentului Ion

Rudenco – avocatul Eduard Gherman, la 23 februarie 2024, prin intermediul poștei electronice (f.d.186).

Prin urmare, recursul depus la data de 23 aprilie 2024 este în termen.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ion Rudenco, reprezentat de avocatul Eduard Gherman, este inadmisibil, pentru motivele ce succed.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023).

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin.(1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs de către Ion Rudenco, reprezentat de avocatul Eduard Gherman, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă existența temeiurilor de

declarare a recursului ca fiind admisibil, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 433 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de Ion Rudenco, reprezentat de avocatul Eduard Gherman, conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentei la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către Ion Rudenco, reprezentat de avocatul Eduard Gherman nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, și respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de Ion Rudenco, reprezentat de avocatul Eduard Gherman, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Ion Rudenco, reprezentat de avocatul Eduard Gherman.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Ion Malanciuc

Mariana Ursachi